

Format bij Beoordelingskader Eindtoetsen

IDnummer	21.008
Naam Toets	DIA Eindtoets
Aanvrager	Diataal
Beoordelaars	Gert Gelderblom Marian Bruggink Cees Glas
Datum beoordeling	02092021
Datum toevoeging Expertgroep	08092021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Algemene indruk van de Eindtoets	4
3.1 Onderwijskundige Inhoud	5
3.1.1 Validiteit toets.....	5
3.1.2 Handleiding.....	5
3.1.3 Gezamenlijk Anker	6
3.1.4 Taal.....	7
3.1.4.1 Lezen	7
Zakelijke teksten	7
Fictionele, narratieve en literaire teksten	9
3.1.4.2 Taalverzorging.....	9
3.1.4.3 Schrijven.....	10
Schrijven via indirecte meting	10
Schrijven via directe meting.....	11
3.1.4.4 Mondelinge taalvaardigheid	12
Mondelinge taalvaardigheid via indirecte meting	12
Gesprekken	12
Spreken.....	13
Mondelinge taalvaardigheid via directe meting	14
Gesprekken	14
Luisteren	15
Spreken.....	15
3.1.4.5 Begrippenlijst	16
3.1.5 Rekenen	17
3.1.5.1 Verdeling toetsopgaven over domeinen	17
3.1.5.2 Verdeling toetsopgaven over onderdelen	17
3.1.5.3 Opgaven met en zonder context.....	18
3.1.5.4 Gebruik kladpapier.....	18

3.1.5.5 Gebruik rekenmachine	18
3.1.5.6 Toetsopgaven op niveau 1S en 1F (S/F).....	19
3.2 Organisatorische aspecten.....	20
3.2.1 Leerlingrapport.....	20
3.2.2 Leerlingen	21
3.2.3 Afname eindtoets.....	23
3.3 Psychometrische aspecten.....	24
3.3.1 Steekproef pretest.....	24
3.3.2 Toets-samenstelling n.a.v. pretest.....	25
3.3.3 Kwaliteit operationele eindtoets	26
3.3.4 Normering	27
3.4 Beveiligingsaspecten	28
3.4.1 Risicoanalyse en beveiligingsmaatregelen	28
3.4.2 Incidentenprotocol.....	28
3.5 Verzamelstaat	29

Algemene indruk van de Eindtoets

De Dia Eindtoets bestaat uit de toetsonderdelen begrijpend lezen, rekenen/wiskunde, taalverzorging en woordenschat. Bij het samenstellen van de vier toetsonderdelen wordt de toetsmatrijs van de Dia-eindtoets gevolgd. Daarnaast zijn de opgaven van de gezamenlijke ankerset opgenomen in de Dia-eindtoets 2022.

De eindscore is gebaseerd op de weging van de vier onderliggende vaardigheidsscores begrijpend lezen (27,3%), taalverzorging (22,7%), woordenschat (9,1%) en rekenen (40,9%). Op basis van deze eindscore krijgen leerlingen vervolgens een toetsadvies, het niveau van het voortgezet onderwijs waarnaar de leerling op basis van deze toets het beste kan doorstromen. De toetsonderdelen begrijpend lezen en rekenen wegen het zwaarst omdat de beheersingsniveaus van deze vaardigheden sterk voorspellend zijn voor het succes van een leerling in het voortgezet onderwijs.

De Dia-eindtoets is een adaptieve toets. Bij de toetsonderdelen begrijpend lezen en rekenen worden verschillende routes aangeboden. Omdat volgens de ontwikkelaars de toetsonderdelen taalverzorging en woordenschat minder belastend zijn, kort duren en niet zwaar wegen in het totaal, worden bij deze onderdelen geen aparte routes aangeboden. De kans dat zwakkere leerlingen worden overvraagd of sterkere leerlingen worden ondervraagd, is volgens de ontwikkelaars klein.

De ontwikkelaar heeft een online docentomgeving gemaakt bij de toets, de Dia-groeiwijzer. Hierin zijn allerlei ondersteunende documenten om een goede toetsafname en interpretatie van de resultaten te waarborgen te vinden.

De resultaten kunnen op leerling-, groeps- en schoolniveau bekeken worden. In de Dia-groeiwijzer wordt zowel het leerlingrapport als ook gedetailleerder inzage gegeven in de (deel)scores van leerlingen op de diverse onderdelen en (sub)domeinen. Leerkrachten kunnen een pdf op school- en groepsniveau downloaden.

Het leerlingrapport komt geautomatiseerd tot stand in de digitale omgeving van Dia-toetsen, op basis van databestanden waarin de jaarlijks geconstrueerde schalen en scoreberekeningen zijn verwerkt.

Na afname van de Dia-eindtoets ontvangt de school een digitaal leerlingrapport voor iedere leerling die aan de Dia-eindtoets heeft deelgenomen. Op het leerlingrapport worden zowel de leerlinggegevens en schoolgegevens als de resultaten weergegeven.

Alle scholen krijgen de beschikking over een gepersonaliseerd account voor de Dia-groeiwijzer, waarin zij de resultaten op de Dia-eindtoets kunnen bekijken op leerling-, groeps- en schoolniveau.

Voor detailopmerkingen bij een aantal items voor taal zie de bijlage.

3.1 Onderwijskundige Inhoud

3.1.1 Validiteit toets

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
V1	Heeft de toetsaanbieder op enigerlei wijze inzichtelijk gemaakt hoe de toetsopgaven zijn gekoppeld aan de domeinen en de onderdelen (hiervoor kan gebruik gemaakt worden van Bijlage 1 (taal) en Bijlage 2 (rekenen). Een andere vorm (bijvoorbeeld d.m.v. toetsmatrijzen) is ook mogelijk)?	ja	In de bijlagen en in de toetsmatrijs (bijlage 7) worden uitgebreide overzichten gegeven van de verdeling van de opgaven over de domeinen en de verschillende onderdelen. Bij woordenschat wordt aangegeven hoe de verdeling over de woordsoorten en sluzen is.
V2	Dragen de items in de toets bij aan de validiteit van de toets (hierbij gaat het om aspecten al relevantie, objectiviteit en efficiëntie van de items)?	ja	In de bijlagen wordt per opgave aangegeven wat het item beoogt te toetsen (kenmerk van de taakuitvoering) en op welk niveau (1F-3F). Deze aangegeven kenmerken van de taakuitvoering en de aangegeven niveaus zijn passend bij de items. De score van de items gebeurt door het systeem; de antwoordsleutels zijn ingebouwd in de digitale toetsen. De formulering en correctheid van de items en teksten zijn goed. Voor enkele items geldt dat hier wat detailopmerkingen over gemaakt zijn. Deze zijn opgenomen in de bijlage.
Oordeel	Om als toets toegelaten te kunnen worden, dienen vraag V1 en V2 met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.2 Handleiding

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
H1	Is er een handleiding aanwezig met daarin een verantwoording van de gemaakte keuzes ten aanzien van de toetsinhoud, de afnamevorm, de cesuur, de psychometrische aspecten en de kwaliteitszorg itemconstructie van de toets?	ja	
Oordeel	Om als toets toegelaten te kunnen worden, dient vraag H1 met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.3 Gezamenlijk Anker

<i>Code</i>	<i>Vragen</i>	<i>Mogelijke antwoorden / oordelen</i>	<i>eventuele toelichting</i>
GA1	Worden de ankeritems voor de kalibratie van het gezamenlijke anker bij tenminste 1000 leerlingen in een high-stakes situatie afgenomen?	ja	
GA2	Is bij de opname van de ankeritems rekening gehouden met de daarover gemaakte afspraken?	ja	
Oordeel	Om als toets toegelaten te kunnen worden, dienen vragen GA1 en GA2 met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.4 Taal

3.1.4.1 Lezen

Zakelijke teksten

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
L1.1	Lezen de leerlingen informatieve teksten en maken ze daar opdrachten bij?	ja	Sommige teksten zijn gemarkeerd als opzoekteksten (zie bijlage 1). Opzoeken is geen tekstsoort. Bovendien zijn deze korte teksten geen teksten om iets in op te zoeken, maar zijn ze onderdeel van de vraag.
L1.2	Lezen de leerlingen instructieve teksten en maken ze daar opdrachten bij?	ja	
L1.3	Lezen de leerlingen betogende teksten en maken ze daar opdrachten bij?	ja	
L2	Voldoen de teksten die de leerlingen lezen aan de tekstkenmerken zoals beschreven in het Referentiekader?	ja	De teksten zijn geselecteerd uit informatieve (school)boeken, tijdschriften, voorlichtingsmateriaal en media die gericht zijn op de doelgroep. De teksten zijn geanalyseerd en geordend op tekstmoeilijkheidsgraad met behulp van een computerprogramma. Daarnaast hebben leerkrachten in een panel de tekstselectie en rangordening beoordeeld. De teksten die vallen onder 'zakelijke teksten' zijn passend bij de aangegeven referentieniveaus.
L3.1	Wordt in de toets als kenmerk van de taakuitvoering techniek en woordenschat getoetst?	ja	
L3.2	Wordt in de toets als kenmerk van de taakuitvoering begrijpen getoetst?	ja	
L3.3	Wordt in de toets als kenmerk van de taakuitvoering interpreteren getoetst?	ja	
L3.4	Wordt in de toets als kenmerk van de taakuitvoering samenvatten getoetst?	ja	
L3.5	Wordt in de toets als kenmerk van de taakuitvoering opzoeken getoetst?	ja	
L3.6	Worden in de toets de verschillende kenmerken van de taakuitvoering evenwichtig getoetst binnen het subdomein zakelijke teksten?	ja	In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de verdeling van kenmerken van de taakuitvoering over de items. Voor inzicht in hoe deze verdeeld zijn over zakelijke teksten en fictieve teksten, zou het helpend zijn om aan deze tabel de tekstsoort toe te voegen.
Oordeel	Om voor dit subdomein een voldoende te kunnen krijgen, gelden de volgende beslisregels: 1. Taken: Van L1.1 tot en met L1.3 dienen tenminste twee van de drie vragen met JA te worden beantwoord (taak minimaal één keer aanwezig).	Voldoende	

	2. <u>Tekstkenmerken</u>: vraag L2 dient met JA te worden beantwoord.3. <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u>: alle vragen (L3.1 tot en met L3.6) dienen met JA te worden beantwoord.		

Fictionele, narratieve en literaire teksten

L4	Lezen de leerlingen fictionele, narratieve en literaire teksten en maken ze daar opdrachten bij?	ja	
L5	Voldoen de teksten die de leerlingen lezen aan de tekstkenmerken zoals beschreven in het Referentiekader?	ja	De teksten zijn geselecteerd uit informatieve (school)boeken, tijdschriften, voorlichtingsmateriaal en media die gericht zijn op de doelgroep. De teksten zijn geanalyseerd en geordend op tekstmoeilijkheidsgraad met behulp van een computerprogramma. Daarnaast hebben leerkrachten in een panel de tekstselectie en rangordening beoordeeld. De teksten die vallen onder 'fictionele, narratieve en literaire teksten' zijn passend bij de aangegeven referentieniveaus
L6.1	Wordt in de toets als kenmerk van de taakuitvoering begrijpen getoetst?	ja	
L6.2	Wordt in de toets als kenmerk van de taakuitvoering interpreteren getoetst?	ja	
L6.3	Worden in de toets de verschillende kenmerken van de taakuitvoering evenwichtig getoetst binnen het subdomein fictionele, narratieve en literaire teksten?	ja	In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de verdeling van kenmerken van de taakuitvoering over de items. Voor inzicht in hoe deze verdeeld zijn over zakelijke teksten en fictieve teksten, zou het helpend zijn om aan deze tabel de tekstsoort toe te voegen.
Oordeel	Om voor dit subdomein een voldoende te kunnen krijgen, gelden de volgende beslisregels: 1. <u>Taken</u> : L4 met JA te worden beantwoord (eveneens taak minimaal één keer aanwezig). 2. <u>Tekstkenmerken</u> : vraag L5 dient met JA te worden beantwoord. 3. <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u> : alle vragen (L6.1 tot en met L6.3) dienen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.4.2 Taalverzorging

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
T1.1	Worden de leerlingen getoetst op verschillende categorieën van spellingsproblemen en - regels?	ja	
T1.2	Worden de leerlingen getoetst op regels voor lettergreepgrenzen?	ja	
T1.3	Worden de leerlingen getoetst op regels voor woordgrenzen?	ja	
T1.4	Worden de leerlingen getoetst op morfologische spelling?	ja	
T1.5	Worden de leerlingen getoetst op regels voor werkwoordspelling?	ja	

T1.6	Worden de leerlingen getoetst op overige regels?	ja	
T1.7	Worden de leerlingen getoetst op leestekens?	ja	
T1.8	Is er een evenwichtige verdeling tussen opgaven rond niet-werkwoordspelling, werkwoordspelling en interpunctie (dit zal moeten blijken uit de inhoudelijke verantwoording)?	ja	In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van de verdeling van de onderdelen van taalverzorging over de items. Er is een evenwichtige verdeling van items voor niet-werkwoordspelling, werkwoordspelling en interpunctie.
Oordeel	Om voor dit subdomein een voldoende te kunnen krijgen, dienen alle vragen (T1.1 tot en met T1.8) met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.4.3 Schrijven

Schrijven via indirecte meting

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
S1.1	Lezen de leerlingen tekstsoorten uit de schrijftakencategorie Correspondentie (om te reviseren of te beoordelen)?	n.v.t.	
S1.2	Lezen de leerlingen tekstsoorten uit de schrijftakencategorie Formulieren, berichten, advertenties, aantekeningen (om te reviseren of te beoordelen)?	n.v.t.	
S1.3	Lezen de leerlingen tekstsoorten uit de schrijftakencategorie Verslagen, werkstukken, samenvattingen, artikelen (om te reviseren of te beoordelen)?	n.v.t.	
S2.1	Maken leerlingen opgaven waarin ze teksten reviseren of beoordelen op het aspect samenhang?	n.v.t.	
S2.2	Maken leerlingen opgaven waarin ze teksten reviseren of beoordelen op het aspect afstemming op doel?	n.v.t.	
S2.3	Maken leerlingen opgaven waarin ze teksten reviseren of beoordelen op het aspect afstemming op publiek?	n.v.t.	
S2.4	Maken leerlingen opgaven waarin ze teksten reviseren of beoordelen op het aspect woordgebruik en woordenschat?	n.v.t.	
Oordeel	Om voor dit domein een voldoende te kunnen krijgen, gelden de volgende beslisregels: <ol style="list-style-type: none"> <u>Taken</u>: Van S1.1 tot en met S1.3 dienen tenminste twee van de drie vragen met JA te worden beantwoord (taak minimaal één keer aanwezig). <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u>: de vragen S2.1 tot en met S2.4 dienen alle met JA te worden beantwoord. 	n.v.t.	Geen onderdeel van de beoordeelde toets.

Schrijven via directe meting

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
S3.1	Schrijven de leerlingen een tekst uit de schrijftakencategorie <i>Correspondentie?</i>	n.v.t.	
S3.2	Schrijven de leerlingen een tekst uit de schrijftakencategorie <i>Formulieren, berichten, advertenties, aantekeningen?</i>	n.v.t.	
S3.3	Schrijven de leerlingen een tekst uit de schrijftakencategorie <i>Verslagen, werkstukken, samenvattingen, artikelen?</i>	n.v.t.	
S4.1	Worden de teksten die de leerlingen schrijven beoordeeld op het aspect samenhang?	n.v.t.	
S4.2	Worden de teksten die de leerlingen schrijven beoordeeld op het aspect afstemming op doel?	n.v.t.	
S4.3	Worden de teksten die de leerlingen schrijven beoordeeld op het aspect afstemming op publiek?	n.v.t.	
S4.4	Worden de teksten die de leerlingen schrijven beoordeeld op het aspect woordgebruik en woordenschat?	n.v.t.	
Oordeel	Om voor dit domein een voldoende te kunnen krijgen, gelden de volgende beslisregels: <ol style="list-style-type: none"> <u>Taken</u>: De vragen S3.1 tot en met S3.3. dienen alle met JA te worden beantwoord (minimaal 1 taak per categorie). <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u>: de vragen S4.1 tot en met S4.4 dienen alle met JA te worden beantwoord. 	n.v.t.	Geen onderdeel van de beoordeelde toets

3.1.4.4 Mondelinge taalvaardigheid

Mondelinge taalvaardigheid via indirecte meting

Gesprekken

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
M1.1	Beoordelen de leerlingen gesprekken uit de takencategorie <i>discussie en overleg</i> ?	n.v.t.	
M1.2	Beoordelen de leerlingen gesprekken uit de takencategorie <i>informatie uitwisselen</i> ?	n.v.t.	
M2.1	Maken leerlingen opgaven waarin ze gesprekken beoordelen op het aspect <i>beurten nemen en bijdragen aan samenhang</i> ?	n.v.t.	
M2.2	Maken leerlingen opgaven waarin ze gesprekken beoordelen op het aspect <i>afstemming op doel</i> ?	n.v.t.	
M2.3	Maken leerlingen opgaven waarin ze gesprekken beoordelen op het aspect <i>afstemming op de gesprekspartners</i> ?	n.v.t.	
M2.4	Maken leerlingen opgaven waarin ze gesprekken beoordelen op het aspect <i>woordgebruik en woordenschat</i> ?	n.v.t.	
Oordeel	Om voor het domein Mondeling – Indirect subdomein Gesprekken een voldoende te krijgen, gelden de volgende beslisregels: <ol style="list-style-type: none"> <u>Taken</u>: Van de vragen M1.1 en M1.2 dient een van de twee vragen met JA te worden beantwoord (taak minimaal één keer aanwezig) <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u>: de vragen M2.1 tot en met M2.4 dienen alle met JA te worden beantwoord. 	n.v.t.	Geen onderdeel van de beoordeelde toets.

Spreken

M3	Beoordelen de leerlingen een monoloog?	n.v.t.	
M4.1	Maken leerlingen opgaven waarin ze een monoloog beoordelen op het aspect <i>samenhang</i> ?	n.v.t.	
M4.2	Maken leerlingen opgaven waarin ze een monoloog beoordelen op het aspect <i>afstemming op doel</i> ?	n.v.t.	
M4.3	Maken leerlingen opgaven waarin ze een monoloog beoordelen op het aspect <i>afstemming op publiek</i> ?	n.v.t.	
M4.4	Maken leerlingen opgaven waarin ze een monoloog beoordelen op het aspect <i>woordgebruik en woordenschat</i> ?	n.v.t.	
Oordeel	Om voor het domein Mondeling – Indirect subdomein Spreken een voldoende te krijgen, gelden de volgende beslisregels: <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Taken</u>: De vraag M3 dient met JA te worden beantwoord. 2. <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u>: de vragen M4.1 tot en met M4.4 dienen alle met JA te worden beantwoord. 	n.v.t.	Geen onderdeel van beoordeelde toets.

Mondelinge taalvaardigheid via directe meting

Gesprekken

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
M5.1	Nemen de leerlingen deel aan gesprekken uit de takencategorie <i>discussie en overleg</i> ?	n.v.t.	
M5.2	Nemen de leerlingen deel aan gesprekken uit de takencategorie <i>informatie uitwisselen</i> ?	n.v.t.	
M6.1	Worden de gesprekken die leerlingen voeren beoordeeld op het aspect <i>beurten nemen en bijdragen aan samenhang</i> ?	n.v.t.	
M6.2	Worden de gesprekken die leerlingen voeren beoordeeld op het aspect <i>afstemming op doel</i> ?	n.v.t.	
M6.3	Worden de gesprekken die leerlingen voeren beoordeeld op het aspect <i>afstemming op gesprekspartners</i> ?	n.v.t.	
M6.4	Worden de gesprekken die leerlingen voeren beoordeeld op het aspect <i>woordgebruik en woordenschat</i> ?	n.v.t.	
Oordeel	Om voor het domein Mondeling – Direct subdomein Gesprekken een voldoende te krijgen, gelden de volgende beslisregels: <ol style="list-style-type: none"> <u>Taken</u>: Van de vragen M5.1 en M5.2 dient een van de twee vragen met JA te worden beantwoord (taak minimaal één keer aanwezig) <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u>: De vragen M6.1 tot en met M6.4 dienen alle met JA te worden beantwoord. 	n.v.t.	Geen onderdeel van de beoordeelde toets.

Luisteren

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
M7.1	Luisteren de leerlingen naar instructies?	n.v.t.	
M7.2	Luisteren de leerlingen als lid van een live publiek?	n.v.t.	
M7.3	Luisteren de leerlingen naar radio en televisie en naar gesproken tekst op internet?	n.v.t.	
M8.1	Wordt tijdens het luisteren getoetst of de leerlingen de luistertekst kunnen begrijpen?	n.v.t.	
M8.2	Wordt tijdens het luisteren getoetst of de leerlingen de luistertekst kunnen interpreteren?	n.v.t.	
M8.3	Wordt tijdens het luisteren getoetst of de leerlingen de luistertekst kunnen samenvatten?	n.v.t.	
Oordeel	Om voor het domein Mondeling – Direct subdomein Luisteren een voldoende te krijgen, gelden de volgende beslisregels: 1. <u>Taken</u> : Van de vragen M7.1 tot en met M7.3 dienen twee van de drie vragen met JA te worden beantwoord (taak minimaal één keer aanwezig). 2. <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u> : De vragen M8.1 tot en met M8.3 dienen alle met JA te worden beantwoord.	n.v.t.	Geen onderdeel van de beoordeelde toets.

Spreeken

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
M9	Houden de leerlingen een monoloog?	n.v.t.	
M10.1	Wordt de monoloog die leerlingen houden beoordeeld op het aspect <i>samenhang</i> ?	n.v.t.	
M10.2	Worden de gesprekken die leerlingen voeren beoordeeld op het aspect <i>afstemming op doel</i> ?	n.v.t.	
M10.3	Worden de gesprekken die leerlingen voeren beoordeeld op het aspect <i>afstemming op publiek</i> ?	n.v.t.	
M10.4	Worden de gesprekken die leerlingen voeren beoordeeld op het aspect <i>woordgebruik en woordenschat</i> ?	n.v.t.	
Oordeel	Om voor het domein Mondeling – Direct subdomein Spreken een voldoende te krijgen, gelden de volgende beslisregels: 1. <u>Taken</u> : Vraag M9 dient met JA te worden beantwoord. 2. <u>Kenmerken van de taakuitvoering</u> : De vragen M10.1 tot en met M10.4 dienen alle met JA te worden beantwoord.	n.v.t.	Geen onderdeel van de beoordeelde toets.

3.1.4.5 Begrippenlijst

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
B1	Worden de leerlingen getoetst met opgaven die betrekking hebben op de begrippenlijst?	n.v.t.	
Oordeel	Om voor het subdomein begrippenlijst een voldoende te kunnen krijgen, dient vraag B1 met JA te worden beantwoord.	n.v.t.	Geen onderdeel van de beoordeelde toets.

3.1.5 Rekenen

3.1.5.1 Verdeling toetsopgaven over domeinen

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
D.G	Ligt het percentage toetsopgaven uit het domein Getallen tussen de 30% en 40%?	ja	
D.Vh	Ligt het percentage toetsopgaven uit het domein Verhoudingen tussen de 20% en 30%?	ja	
D.M/mk	Ligt het percentage toetsopgaven uit het domein uit het domein Meten & meetkunde tussen de 20% en 30%?	ja	
D.Vb	Ligt het percentage toetsopgaven uit het domein Verbanden tussen de 15% en 20%?	ja	
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.5.2 Verdeling toetsopgaven over onderdelen

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
O.D	Is iedere opgave onder één onderdeel geplaatst?	ja	
O.B	Is het percentage toetsopgaven uit onderdeel B ten minste 20 procent?	ja	
O.C	Is het percentage toetsopgaven uit onderdeel C ten minste 30 procent?	ja	
O.BC	Is het percentage toetsopgaven uit onderdeel C hoger dan het percentage toetsopgaven uit onderdeel B?	ja	
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.5.3 Opgaven met en zonder context

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
C1	Bevat de toets voor het domein Getallen ten minste 30 procent contextopgaven?	ja	
C2	Bevat de toets voor het domein Getallen ten minste 20 procent contextloze opgaven?	ja	
C3	Bevat de toets voor het domein Verhoudingen ten minste 30 procent contextopgaven?	ja	
C4	Bevat de toets voor het domein Verhoudingen ten minste 20 procent contextloze opgaven?	ja	
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.5.4 Gebruik kladpapier

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
K1	Mogen de leerlingen bij ten minste 80 procent van de toetsopgaven kladpapier gebruiken?	ja	De toetsleider kan uit de Dia-groeiwijzer kladpapier passend bij de eindtoets downloaden en printen.
K2	Wordt in de handleiding voor leraren aangegeven dat zij leerlingen nadrukkelijk wijzen op het toegestane gebruik van kladpapier?	ja	
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen beide vragen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.5.5 Gebruik rekenmachine

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
R1	Mogen de leerlingen bij 0% tot maximaal 20% van de toetsopgaven de rekenmachine gebruiken?	ja	Het gebruik van de rekenmachine is in het geheel niet toegestaan.
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dient deze vraag met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.1.5.6 Toetsopgaven op niveau 1S en 1F (S/F)

<i>Code</i>	<i>Vragen</i>	<i>Mogelijke antwoorden / oordelen</i>	<i>eventuele toelichting</i>
S/F1	Zijn de opgaven van de toets breed samengesteld qua moeilijkheid?	ja	
S/F2	Bevat de toets ten minste de inhouden van 1F en 1S?	ja	
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen beide vragen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.2 Organisatorische aspecten

3.2.1 Leerlingrapport

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
LR1	Stelt de toetsaanbieder voor elke individuele leerling een leerlingrapport op?	ja	Het leerlingrapport komt geautomatiseerd tot stand in de digitale omgeving van Diatoetsen.
LR2	Bevat het leerlingrapport het resultaat?	ja	In het leerlingrapport wordt voor elk toetsonderdeel (begrijpend lezen, rekenen, taalverzorging en woordenschat) een vaardigheidsscore gegeven en de bijbehorende percentielscore. De percentielscore geeft voor alle toetsonderdelen weer hoe een leerling heeft gepresteerd ten opzichte van de landelijke jaargroep die heeft deelgenomen aan de Dia-eindtoets. Voor de toetsonderdelen begrijpend lezen, rekenen en taalverzorging wordt daarnaast het behaalde referentieniveau gegeven. Tenslotte wordt er een eindscore met een bijpassend advies voor vervolgonderwijs gegeven.
LR3	Geeft het leerlingrapport een advies omtrent het te volgen vervolgonderwijs conform de afspraken met OCW?	ja	De eindscore gaat vergezeld met een dubbel toetsadvies of enkel vwo advies voor het voortgezet onderwijs. De eindscore wordt gegeven als een getal tussen 321 en 390 en wordt bovendien geprojecteerd op een visueel weergegeven eindschaal in relatie tot de verschillende onderwijsniveaus in het voortgezet onderwijs.
LR4.1	Geeft het leerlingrapport aan welk eindniveau de leerling heeft behaald (1F en 2F) voor taalverzorging?	ja	
LR4.2	Geeft het leerlingrapport aan welk eindniveau de leerling heeft behaald (1F en 2F) voor lezen?	ja	
LR4.3	Geeft het leerlingrapport aan welk eindniveau de leerling heeft behaald (1F en 1S) voor rekenen?	ja	
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.2.2 Leerlingen

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
LL1	Kunnen alle leerlingen, ook met specifieke ondersteuningsbehoeften (de leerlingen die onder de uitzonderingsgronden vallen daargelaten), deelnemen aan de toets?	ja	De toets is in principe geschikt voor alle leerlingen uit groep 8. Ook leerlingen uit het speciaal basisonderwijs kunnen deelnemen aan de toets. Voor deze doelgroep is geen speciale normering. Informatie over de gebruikersmogelijkheden en aanpassingen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften worden uitgebreid beschreven in het toetsregelement. De mogelijkheden voor aanpassingen zijn: 1) vergroten van de tekst, 2) extra tijd, 3) opdelen in meerdere delen en 4) de voorleesfunctie.
A	Wordt op enigerlei wijze ⁷ voorzien in een aangepaste afname voor leerlingen met dyslexie?	ja	De Dia-eindtoets heeft voor leerlingen met dyslexie een voorleesfunctie. Daarnaast kunnen leerlingen de toetsonderdelen vergroten, extra tijd krijgen en kan een toetsonderdeel opgedeeld worden in meerdere delen.
B	Wordt op enigerlei wijze ⁷ voorzien in een aangepaste afname voor leerlingen met een visuele beperking (slechtzienden ¹)?	ja	Voor leerlingen met een visuele beperking is het mogelijk om de toetsonderdelen te vergroten. Daarnaast kunnen de leerling extra tijd krijgen. Er is geen braille-versie van de toets beschikbaar.
C	Wordt op enigerlei wijze ⁷ voorzien in een aangepaste afname voor leerlingen met een auditieve beperking?	ja	Bij het toetsonderdeel 'taalverzorging' wordt bij het dictee een beroep gedaan op het gehoor van de leerling. De toetsaanbieder adviseert om slechthorende leerlingen op dit onderdeel in een aparte ruimte te toetsen en met eigen versterkingsapparatuur te laten werken. Dove leerlingen kunnen meedoen met dit onderdeel als de leerkracht het dictee in gebarentaal dicteert.
D	Wordt op enigerlei wijze ⁷ voorzien in een aangepaste afname voor leerlingen met cognitief zwakke leerling (vermoedelijke uitstroom naar praktijkonderwijs of VSO)?	ja	Zie LL1
E	Wordt in de handleiding beschreven dat en hoe de school kan komen tot een adequate aanpassing in overleg met de aanbieder als het aanbod van toetsen en de aanpassingen bij de afname bij een beperking (of bijvoorbeeld meervoudige beperkingen) niet leiden tot een adequate aanpassing? ⁷	ja	In het toetsregelement staat dat de school contact kan opnemen met de toetsaanbieder over de aanpassingen en mogelijkheden die het beste passen bij de leerlingen. De toetsaanbieder verwijst de school naar het CvTE voor een passend

¹ Blinde leerlingen kunnen indien nodig gebruik maken van de braille versie van de centrale eindtoets.

			toetsarrangement voor leerlingen met gecompliceerde of meervoudige handicaps.
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dient tenminste vraag LL1 met JA te worden beantwoord. Vragen A tot en met E vormen een checklist voor de onderwijsinhoudelijke experts, zodat zij LL1 kunnen beantwoorden.	voldoende	

3.2.3 Afname eindtoets

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
A1	Is het eerste afnamemoment voorzien in het tijdvak 15 april – 15 mei?	ja	De Dia-eindtoets 2022 wordt in digitale vorm afgenomen bij leerlingen van groep 8 van de basisschool tussen 15 april en 15 mei 2022.
A2	Is er een mogelijkheid voor een tweede afnamemoment (voor leerlingen die de eerste afname zijn verhinderd)?	ja	Leerlingen die tijdens de afnamedagen afwezig zijn, kunnen de Dia-eindtoets inhalen tussen 16 mei en 20 mei 2022.
A3.1	Staat in het TR/de handleiding vermeld hoe de directeur de leerlingen voor de toets moet aanmelden?	ja	
A3.2	Staat in het TR/de handleiding vermeld welke hulpmiddelen leerlingen mogen gebruiken?	ja	In het toetsreglement staan instructies over de (voorbereiding van de) organisatie van de toetsessie. Hierin wordt ook duidelijk aangegeven welke hulpmiddelen de leerlingen mogen gebruiken (zoals kladpapier) en welke niet.
A3.3	Worden in het TR/de handleiding de voorwaarden aan de (wijze van) geheimhouding van de toetsopgaven door de schooldirecteur beschreven?	ja	Het Toetsreglement vermeld zelfs: In geval van schending van de geheimhoudingsplicht is de overtreder een dadelijk opeisbare, niet voor matiging vatbare boete, groot € 550.000,00 per overtreding verschuldigd.
A3.4	Wordt in het TR/de handleiding de geheimhouding van de toetsopgaven door de toetsaanbieder geregeld?	ja	
A3.5	Worden in het TR/de handleiding de voorwaarden aan de (wijze van) openbaarmaking van de toetsopgaven door de toetsaanbieder beschreven?	ja	
A3.6	Worden in het TR/de handleiding de voorwaarden aan de (wijze van) waarop toezicht op de leerlingen wordt gehouden beschreven?	ja	
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.3 Psychometrische aspecten

3.3.1 Steekproef pretest

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
N1.1	Is de steekproef groot genoeg en representatief voor de relevante populatie?	ja	De informatie die in hoofdstuk 1 van de Psychometrische verantwoording DIA-eindtoets 2022 gegeven wordt is voldoende. De steekproef is weliswaar niet representatief voor de landelijke populatie, maar omdat de uiteindelijke normering plaatsvindt via het gezamenlijke anker, is representativiteit t.o.v. de landelijke populatie ook niet essentieel. Om de eindtoets te positioneren is het overigens wel te waarderen dat er informatie over de landelijke dekking gegeven wordt. De functie van de pre-test is om vast te stellen of de items goed functioneren, om een routing-design voor de multistage-test te ontwikkelen en om een voorlopige normering vast te stellen. Een relevante eis aan de steekproef is daarom dat die steekproef adequaat is voor de doelgroep. Daarom is het in het vervolg aan te bevelen om in Tabel 1 (steekproefresultaten) ook de gegevens van een of meer operationele afnamen van de eindtoets op te nemen. Overigens, in het document Terugblik Operationele dia-Eindtoets 2021 de benodigde informatie voor handen in Tabel 1.
N1.2	Is het dataverzamelingsdesign van de pretest adequaat?	ja	Het design zoals dat in de Bijlagen 1 tot en met 4 is weergegeven is goed gedocumenteerd en adequaat.
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	Voldoende	

3.3.2 Toets-samenstelling n.a.v. pretest

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
N2.1	Bestaat een niet-adaptieve toets of een multi-stage toets uit 100% nieuwe opgaven (d.w.z. opgaven die niet eerder zijn opgenomen in de eindtoets, met uitzondering van de items van het gezamenlijk anker) voor zowel taal als rekenen? Is de itembank van een CAT tussen de 20% en 30% ververst?	ja	
N2.2 (adaptieve toets)	Is er sprake van de adequate verversingsstrategie <ul style="list-style-type: none"> a. ... voor niet geselecteerde items? b. ... voor items met discrepanties in parameters in het kalibratiedesign en de operationele fase? c. ... voor items die uitgelekt lijken? d. ... voor items die over jaargangen heen anders functioneren? 	<ul style="list-style-type: none"> a. n.v.t. b. ja c. n.v.t. d. ja 	Er zijn statistische toetsen uitgevoerd m.b.t. het verschil tussen de pre-test en operationele afname (Tabellen 15, 18, 20 en 23).
N2.3	Is de geschatte globale betrouwbaarheid van de eindtoets en de geschatte lokale betrouwbaarheid bij de verwachte cesuren voor referentieniveaus en toetsadviezen voldoende?	ja	Paragraaf 3.1 bevat schattingen van de betrouwbaarheden bij de cesuren van de referentieniveaus, Paragraaf 3.2 bevat schattingen van de globale betrouwbaarheden van de toetsonderdelen en de gehele eindtoets. Alle gerapporteerde betrouwbaarheden zijn goed.
N2.4	Is de kwaliteit van de items in termen van hun lokale betrouwbaarheid bij de verwachte cesuren voor referentieniveaus en toetsadviezen voldoende?	Ja	
N2.5	Past het gebruikte psychometrische model voldoende, onder andere m.b.t. item-fit en differential item functioning m.b.t. beschikbare achtergrondinformatie zoals geslacht.	ja	De DIF-toetsen voor geslacht en itemparameterdrift van pre-test naar operationele test kunnen worden opgevat als een indicatie dat het model goed functioneert. Als indicatie voor modelpassing is dit overigens wel wat mager. DIF toetsen m.b.t. meer variabelen dan geslacht, bijvoorbeeld urbanisatiegraad, zouden meer inzicht geven. Ook toetsen m.b.t. de fit van de itemresponse curven (b.v. de R1 toets) zouden aan te bevelen zijn.

N2.6	Klassieke adaptieve toets: Is de itemsselectiestrategie adequaat; Multistage test: is de routing-strategie adequaat.	Ja	De routing strategie is goed gedocumenteerd en in paragraaf 3.3 wordt m.b.v. simulatiestudies onderzocht of de strategie ook naar behoren werkt.
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.3.3 Kwaliteit operationele eindtoets

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden / oordelen	eventuele toelichting
N3.1	Was de globale betrouwbaarheid van de eindtoets en de lokale betrouwbaarheid bij de cesuren voor referentieniveaus en toetsadviezen voldoende?	ja	Tabel 18 geeft de globale betrouwbaarheid van de toetsonderdelen en de complete eindtoets, alle betrouwbaarheidsindices zijn voldoende. Tabel 19 geeft de lokale betrouwbaarheden, ook die zijn goed.
N3.2	Was de kwaliteit van de items in termen van hun lokale betrouwbaarheid bij de cesuren voor referentieniveaus en toetsadviezen voldoende?	ja	De bijlage bevat schattingen van de informatiewaarden bij de cesuren 1F en 1S. Omdat de afstand tussen deze twee cesuren aanzienlijk is, gaat een hoge informatiewaarde op de ene cesuur vaak samen met een lage waarde op de andere cesuur. Items die op beide cesuren een lage informatiewaarde hebben, dragen erg weinig bij aan de betrouwbaarheid van de toets. Door de inhoud van deze items te bestuderen is de oorzaak van hun slechte functioneren misschien te achterhalen. De items zijn reeds gecommuniceerd met Diataal.
N3.3	Paste het gebruikte psychometrische model voldoende, onder andere m.b.t. item-fit en differential item functioning bij de beschikbare achtergrondinformatie zoals geslacht.	ja	Naast DIF statistics zijn er ook LM toetsen voor de responscurven uitgerekend. Toetsen voor DIF voor de urbanisatiegraad is een aanbeveling voor de toekomst.

N3.4	Waren de schattingen van de pretest m.b.t. itemparameters, toets-eigenschappen (percentages in referentie- en toetscategorieën) en populatiekenmerken (vaardigheidsniveau) adequaat?	Ja	Tabel 2 laat zien dat de correlatie tussen de pretest schattingen van de itemparameters en de schattingen van de operationele itemparameters over algemeen goed is. Tabel 3 laat zien dat de verhouding tussen de standaardfouten van de itemparameterschattingen en de standaarddeviatie van de populatie gemiddeld goed is.
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	Voldoende	

3.3.4 Normering

<i>Code</i>	<i>Vragen</i>	<i>Mogelijke antwoorden / oordelen</i>	<i>eventuele toelichting</i>
N4	Wordt er informatie verstrekt waaruit blijkt dat de adviezen van de Expertgroep ten aanzien van de normering van de referentieniveaus, zijn opgevolgd?	Ja	De normering is uitgevoerd onder regie van de expertgroep. Het deskundig meedenken en meediscussiëren van de medewerker van DIA tijdens de normeringsvergaderingen werd door de Expertgroep zeer gewaardeerd.
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dient deze vraag met JA te worden beantwoord.	voldoende	

3.4 Beveiligingsaspecten

3.4.1 Risicoanalyse en beveiligingsmaatregelen

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden	
RB1	Wordt de risicoanalyse weergegeven die is gemaakt voor alle fasen van het toetsproces in het kader van beveiligingsrisico's?	ja	
RB2	Zijn specifieke en relevante beheersmaatregelen geformuleerd voor situaties met een middelmatig of hoog risico?	ja	
RB3	Zijn de beheersmaatregelen die de toetsleider moet ondernemen helder omschreven?	ja	
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dienen alle vragen met JA te worden beantwoord.	Voldoende	

3.4.2 Incidentenprotocol

Code	Vragen	Mogelijke antwoorden	
Ip1	Wordt het incidentenprotocol weergegeven? En is dit incidentenprotocol zodanig opgesteld dat het door alle mogelijke gebruikers te begrijpen en uitvoerbaar is?	ja	De toetsleider zorgt ervoor dat na afname van de toets een evaluatieformulier ingevuld wordt via Google Forms. Urgente bijzonderheden tijdens de toets geeft de toetsleider telefonisch door aan de helpdesk, die wanneer nodig direct actie onderneemt.
Oordeel	Om dit thema met een voldoende te kunnen afsluiten, dient de vraag met JA te worden beantwoord.	Voldoende	

3.5 Verzamelstaat

Thema's	Mogelijke oordelen
Onderwijskundige inhoud	
Validiteit toets	voldoende
Handleiding	voldoende
Gezamenlijk Anker	voldoende
<i>Taal</i>	
Lezen	voldoende
Taalverzorging	voldoende
<i>Rekenen</i>	
Verdeling toetsopgaven over domeinen	voldoende
Verdeling toetsopgaven over onderdelen	voldoende
Opgaven met en zonder context	Voldoende
Gebruik kladpapier	Voldoende
Gebruik rekenmachine	Voldoende
Niveaus S en F	voldoende
Organisatorische aspecten	
Leerlingrapport	voldoende
Leerlingen	voldoende
Afname eindtoets	voldoende
Psychometrische aspecten	
Steekproef pretest	voldoende
Toets-samenstelling n.a.v. pretest	voldoende
Kwaliteit operationele eindtoets	voldoende
Normering	voldoende
Beveiligingsaspecten	
Risicoanalyse en Beheersmaatregelen	voldoende
Incidentenprotocol	voldoende

Zoals eerder vermeld dienen ook aan de gestelde eisen betreffende de overige taaldomeinen te worden voldaan wanneer het schooladvies wordt gebaseerd op meer dan de domeinen lezen en taalverzorging. In dat geval geldt ook onderstaand schema.

Thema's	Mogelijke oordelen
Inhoud	
<i>Taal</i>	
Schrijven	nvt
Mondelinge taalverzorging	nvt
Begrippenlijst	nvt